

ACCIÓ VALENCIANA

Butlletí quinzenal • Organ d'ACCIÓ CULTURAL VALENCIANA • Redacció i Administració: Jorge Juan, 13

Preus de Subscripció: simpatitzant, 3 pessetes a l'any; actiu, 1 pesseta al mes; protector, 2 pessetes al mes, com mínim

ANY I - N.º 13

VALENCIA 15 OCTUBRE 1930

10 CÈNTIMS

EDITORIAL

Per la valencianització de l'Universitat

A hores d'ara, quan l'actuació política del valencianisme comença, es d'un gran interès el problema de la valencianització de l'Universitat.

Si volem que tot el nostre jovent siga veritablement valencianista el primer que hem de fer es lluitar per la valencianització de la cultura que el nodreix; primer que res hem de fer valencians conscients de llur valencianitat, que es sentixquen orgullosos d'ésser-ho i que tinguen una forta admiració per les nostres glories culturals i no per les estranyes com ocorre fins ara.

Es veritablement criminal que la formació dels nostres jòvens estiga presidida per un criteri tan absurd. Actualment, el jove que ix de l'Universitat,—més encara si no pertany a la Facultat d'Història—no sap absolutament res de la Literatura, Història, Art, Llengua, etc., valencianes. Actualment s'ensenya una Història de la Literatura Espanyola (a tot el territori de parla catalana) on apenes si se dediquen unes quantes línies als clàssics nostres, i on es deforma la nostra formació cultural fent-nos passar per autors nostres als castellans i fins castellanitzant els noms dels nostres literats i dels nostres personatges històrics (Ramón Llull i Roger de Llúria). També en Història es fa passar cam a nostres els fets dels Reis de Castella i cedix poca importància als nostres; estudiant fets històrics des d'el punt de vista castellà (El Compromís de Casp); falsejant fets (la famosa història de les joies d'Isabel la Catòlica); suprimint en la llista dels reis a algú d'ells (l'Arxiduc Carles III de València) i seguint en la cronologia dels reis el número d'ordre de Castella.

Es això resultat de la batalla que el centralisme absorbent dona per fundir-nos a tots i fer desaparèixer els nostres trets característics i així acostumar al nostre poble a que oblide els seus fets gloriosos i considere com a esus el costellans.

Es veritablement vergonyós el que actualment ocorre. Amb això es fa del nostre jovent gent inculta amb el que es referix a les coses de la terra.

Ara mateix, el senyor Tormo, va concedir a les Facultats el dret de que, dins de certes línies generals, pogueren redactar el pla d'estudis al seu lliure albir. La nostra Facultat d'Història ha inclòs els estudis de les coses valencianes als cursos que potser algú dia es convertixquen en Doctorat. Al nostre criteri ha anat errada doncs seràn molt pocs els que, a més de les assignatures que porten per la seua carrera s'atreuixquen encara a afegir-ne unes més, gastant-se unes pessetes en la matrícula i augmentant el nombre de llurs estudis. A més, a més, de que el poc nombre de classes d'algunes d'elles (L'Història de Va-

lència el any que es va cursar segons el pla Callejo, sols tenia una classe setmanal) fa que es realitze una labor molt poc eficaç. Creguem, que la oportunitat que va donar el Ministre d'incloure estudis de matèries valencianes, es devia haver aprofitat incloent-les en el nombre de les assignatures imprescindibles d'aprovar per aconseguir el títol de llicenciat en Història.

Si volem que la nostra personalitat torne a ésser reconstruïda el primer que hem de fer es valencianitzar el nostre primer centre cul-

tural on es forma el jovent que demà tindrà una influència decisiva en els destins del nostre país. Quan s'en adonen de que la nostra llengua no servix rònegament per a ésser parlada per pagesos i camperols, que es un esplèndid vehicle cultural, que tenim clàssics que es poden posar al costat dels més famosos del estranger, que tenim un esperit propi, quan, per damunt de totes les consideracions, s'en adonen de que son valencians, sols aleshores les nostres aspiracions polítiques estaran a punt de complir-se.

El "nostre" Vergili

Estem en els idus de l'octubre: dada oportuna per a rememorar a Vergili. I estem en els idus de l'octubre de 1930 que és l'any assenyalat per la majoria dels historiadors com el del bimilenari del naixement del gran poeta mantuà. En el quinze dia del mes que corre, en unes planes com aquestes hi ha que fer lloc per a retre homenatge, per molt modest que siga, al que bé podem dir *el nostre Vergili*. Car una figura com aquesta no és sols mantuana, ni italiana, és de tots els llatins i dels no llatins també... En totes les contrades cultes del món hom ofrenarà un record a Publi Vergili; el nostre jovent deu igualment afegir-se a l'estol numerosíssim d'admiradors del poeta de Mantua. Que els nostres obrers de la intel·ligència el recorden amb amorositat i quina sort més gran tindriem si tota la nostra terra estigués assaonada per a comprendre aquesta commemoració. D'altres regions de la nostra llengua ja han eixit cantors del bimilenari; que València els tinga també i que dels cors oberts a la comprensió d'aquesta figura mundial, ixquen veus de fervorós homenatge. El nom d'aquell qui pugué dir en lo seu epitafi.

Mantua me genuit, calabri rapuere, tenet nunc Parthenope: cecini pascua, rura, duces.

té un lloc en les nostres hortes i en els nostres camps.

I els camps i les hortes fecundes i abundoses que s'exemplen vora el Millars, el Turia i el Xúquer, i els bestiaris de les montanyes, i la pastura del anyells per les valls on remoreja l'aigua corrent en un llit de pedres vorejat de baladres, i les llomes i els tossals coronats de ciprers i els cims de les serres oloroses i perfumades daurats pel sol, on s'ajunten en un barreig de meravella tots els dons de la mare naturalesa, i les corrents de les aigües tremoloses que avalancen per les hortes sense esculls posant cercols groguencs a la terra rogenca, fins a vessar-se en ella fent-la espill del cel blau, i també els estanys placevols, que son prop de la mar, tot ens ofrena aquesta contemplació del natural on s'aixeca el record sempre viu del cantor dels camps, dels bestiaris i dels herois. Perquè també aquestes terres nostres ens fan enrecordar-nos en del poeta

El Passat es per alligonar. El Futur per a crear.

Amic, prepara el teu cor i el teu esperit per a crear el Futur, segons la voluntat del nostre Poble.

D' "Excursionisme"

de Mantua, car bé podem tindre posada en ell la pensa, ja que així com ell deia d'Itàlia, també podem dir dels nostres paradisos.

Haec loca non tauri spinantibus naribus ignem

sino que les vinyes de pampols i raims ubèrrims i els olivars de retorçada soca i les ovelles blanquinoses pasturant als llocs ombrívols amb llur pas tardaner i llur cercar constant, son també entre nosaltres com aquelles que trobava als camps de la seua patria dels quals cantava així

sed gravidae fruges, et Bacchi Massicus humor implevere; tenent oleaeque, armentaque laeta.

Qui al recordar el seu cant a la Itàlia, feient de coral afecció, no sent l'elogi d'aquella terra com si fos el del seu mateix terreny? I al contemplar la patria vergiliana, objecte dels himnes del poeta, en eixa contemplació de la naturalesa, quan dolces sonen als nostres oïts, amb l'esguard posat en els nostres camps, aquells versos de triomf

Salve, magna parens frugum...

I de nou ens ve a la memòria l'imatge d'aquestes hortes quan llegim aquells consells recomanats als llauradors

Agricolae, fructusque feros mollite colendo

les quals semblen quedar complits en elles mateixes, de conreu incessant i de treball intens,

et saepe alterius, ramos impune videmus vestere in alterius...

De l'horta immensa i plena d'alegria, paradís vergilià suau i fecundíssim, amb la dolçor que vessen i l'alt esperit que afrenen rememoren l'imatge, els cants de pau del poeta, que als hortolans enlairen

¡O fortunatos nimium, sua si bona norint, Agricolas! quibus ipsa, procul discordibus armis. Fundit humo facitem victum justissima Tellus!...

que bé els gravariem al cor per a desitjar que dels camps valentins sien ben lluny les discordies dels hòmens...

...